

Bemærkninger til lovforslaget.

I.

Den foreslåede lovændring skyldes ønsket om at føre loven à jour efter undertegnelsen den 11. marts 1974 af overenskomsten mellem de nordiske lande om ændring af samarbejdsoverenskomsten af 23. marts 1962 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. (Helsingforsaftalen).

Folketingets samtykke til Danmarks ratifikation af overenskomsten om ændring af samarbejdsoverenskomsten gives i kraft af vedtagelsen af lovforslaget om ændring af loven om det nordiske samarbejde.

II.

Bemærkninger til overenskomsten om ændring af Helsingforsaftalen.

Som en følge af Nordisk Ministerråds beslutning om som led i handlingsprogrammet at udarbejde udkast til en miljøbeskyttelseskonvention samt komplettere den nordiske samarbejdsoverenskomst, Helsingforsaftalen, med bestemmelser om samarbejde på det miljøpolitiske område, blev det på mødet mellem de nordiske statsministre, samarbejdsministre og Nordisk Råds præsidium den 21. november 1972 besluttet at foretage en gennemgang af Helsingforsaftalen. Det var hensigten generelt at søge aftalens bestemmelser om det nordiske samarbejdes saglige indhold tilpasset den udvikling, der havde fundet sted siden aftalens indgåelse.

Det blev pålagt Nordisk Ministerråds stedfortræderkomité og Nordisk Råds sekretærkollegium at fremlægge forslag til ændring af aftalen.

På mødet i Oslo den 20. februar 1973 mellem de nordiske statsministre, samarbejdsministre og Nordisk Råds præsidium opnåedes der enighed om, at stedfortræderkomiteen og sekretærkollegiet i fællesskab skulle nedsætte en særlig arbejdsgruppe med henblik på at forberede ændringer i Helsingforsaftalen.

Arbejdsgruppen afgav herefter den 23. oktober 1973 en rapport indeholdende ændringsforslag til Helsingforsaftalen.

Rapporten indeholdt i overensstemmelse med Ministerrådets forslag i årsberetningen til Nordisk Råd (C.1/1973) udkast til nye bestemmelser om miljøbeskyttelse. Der blev desuden bl. a. foreslået indsat bestemmelser om offentlighed i det nordiske samarbejde og om Ministerrådets sammensætning.

På mødet den 25. oktober 1973 mellem Nordisk Råds præsidium og samarbejdsministrene opnåedes der enighed om, at Ministerrådet skulle fremsætte forslag om ændring af Helsingforsaftalen på Nordisk Råds 22. session i Stockholm i februar måned 1974 på basis af ovennævnte udkast.

Under Nordisk Råds 22. session vedtog Rådet herefter en rekommandation (nr. 7/1974), hvori Nordisk Ministerråd anbefales at gennemføre det forelagte forslag til ændring af og tillæg til Helsingforsaftalen. Aftaleudkastet blev endelig vedtaget og undertegnet på Nordisk Ministerråds (samarbejdsministrene) møde den 11. marts 1974 i København.

I overenskomstens første afsnit (I) hedder det, at art. I i Helsingforsaftalen ændres således, at miljøbeskyttelse indsættes som et af hovedområderne for det nordiske samarbejde. Bestemmelsen skal ses i forbindelse med overenskomstens andet afsnit (II), (jfr. nedenfor).

Ifølge overenskomstens afsnit II indsættes der i Helsingforsaftalen tre nye artikler (30-32) om samarbejdet på miljøbeskyttelsesområdet. Artiklerne indeholder bestemmelser om ligestilling i de nationale lovgivninger af landets egne og de andre nordiske landes miljøbeskyttelsesinteresser, om harmonisering af normer og retningslinier for udtømning af forurening, anvendelse af miljøgifte og andre miljøforstyrrelser samt om samordning for så vidt angår udvælgelse af naturværns- og friluftsområder, fredning og andre foranstaltninger til beskyttelse af planter og dyr. Disse bestemmelser skal ses i lyset af miljøbeskyttelseskonventionen mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige, der blev undertegnet i Stockholm den 19. februar 1974, og som mere detaljeret regulerer miljøbeskyttelsessamarbejdet mellem de berørte lande. (Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af nævnte konvention er samtidig hermed fremsat for folketinget).

Ifølge overenskomstens afsnit III indsættes der en ny bestemmelse i Helsingforsaftalen (art. 38), der muliggør at nærmere bestemmelser om samarbejdet inden for de nu angivne områder kan fastsættes i særlige overenskomster. Bestemmelsen indebærer, at man undgår senere ændringer af Helsingforsaftalen i takt med indgåelsen af specielle overenskomster inden for de særlige områder, der er nævnt i aftalens målsætningsartikler.